

Yasmín Esquivel Mossa

Tu xokaj yo'olal ka'ansaj ti' je'el máaxake' tu noj lu'umil meejiko, graduaado ti' Facultad ti' Derecho te' FES Aragón te' Universidad Nacional Autónoma ti' México'. Yaan xan u Maestría yéetel u Doctorado yo'olal Derecho, yéetel u jejeláas meyaj yo'olal jeets'elilo'ob yéetel ts'íibta'an te' Postdoctorado Iberoamericano te' Nuevos Retos ti' le Gobernanza Públicao'.

Ts'o'ok u meyaj maas ti' 40 ja'ab yéetel máako'ob, 25 ja'abe', ts'o'ok u meyaj bey ts'áaj jeets'il ti' Tribunales Agrarios, tu'ux ku ye'esik ba'ax ku yúuchul te' ichkoolo'obo' yéetel u k'áat áantajo'ob le kolnáalo'obo'. Magistrada te' Tribunal ti' Justicia Administrativa tu Noj Kaajil México, tu'ux tu jo'olpóoptaj le kúuchil ka'atéeno' tumeen yéeya'ab tumeen u kéetil, tu jebaj ba'alo'ob yo'olal u sáasiltal, kanan taak'in yéetel u ye'esik ba'ax úuchij; meyaj yo'olal tecnologías ti' información; u mu'uk'a'ankíinsa'al u meyaj le jurisdiccionalo' yéetel u kananil jurídica, kéetlamil xko'olel yéetel xiib, yéetel u jeel ba'alo'ob.

Febreero 2019ake', leti' le yáax ko'olel ts'áab tumeen le Jo'olpóopil ka'ach, Andrés Manuel López Obrador yéetel jach a'ala'ab tumeen Senado ti' le República', bey doose Ministra tu máan k'iinil te' Suprema Corte ti' Justicia te' Nacióno'. 2021ake', ts'áab bey Jo'olpóopil te' Ka'a Kúuchil te' Suprema Corte tu k'iinil 2021–2022, tu jo'olpóoptaj xan le Comité Interinstitucional ti' Igualdad ti' Género te' Poder Judicial te' Federacióno' tak 2023ak, tu'ux jach ya'ab meyaj tu meeaj yo'olal u utsil jets't'anta'al le género yéetel yo'olal u kananil u páajtalil ti' xko'olelo'ob, xch'úupalo'ob yéetel táankelem paalal, bey je'ex kéetlamil ti' je'ex máaxake'.

Le Ministra Esquivel Mossa', jach k'ajóola'an yo'olal u meyaj ti' kanan yéetel e'es le páajtalil winiko'obo', jach ku ts'áak u yóolo'ob ti' tu'ubsa'ab winiko'ob: xko'olelo'ob, paalal, xch'úupalo'ob, winiko'ob yéetel discapacidad, xkolnáalo'ob yéetel xnuuko'ob. Le meyaj' ku chíikpaajl te' áanalte' "Paalal, u yóol le yóok'ol k'aaba'", tu'ux ku ye'esa'al toopo'ob ku máansik le xch'úupalo'ob yéetel táankelem xch'úupalo'ob, baa'lo'ob jach ku meyajtik. Bey xan ma' jach úuche' tu meetaj jump'éeel meyaj yo'olal u na'ata'al yéetel u pakta'al mejen paalal yéetel táankelem paalal mina'an u taata'ob tumeen kimeno'ob, kíinsa'abo'ob, u áanalte'o' ku k'aaba'atik "*Na' mina'anech ¿Máax ti' teen?*"

Yéeya'ab bey Ministra te' Suprema Corte ti' Justicia te' Nación te' **Proceso Electoral Extraordinario te' Poder Judicial te' Federación 2024-2025o'**.